

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Hirdetési díjak.
Egy négyszög czentiméternyi tér ára 2 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket felfogóknak:
Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus) der Wollzeile 38.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapestban: Haasenste. és Vogler hirdetés közz. irodája. Goldberger A. hirdetések felfogó irodája Budapeston Szeriatér 3. sz.
Nyitási csekket
garmond sora után 25 krajczár fizetendő.

Tizenegyedik évfolyam.

Kolozsvár, szerda, február 4

KOLOZSVÁR, 1881. febr. 8.

Mocsáry úr az „Ellenzék”-ben tovább mosdatja pártját, s második cikkében azt erőlködik elhitetni az erdélyi részekben ezután meghódítandó jámbor hitelekkel, hogy nemcsak nem táplál a szélbal célzatosan rebbelis törekvéseket, de ha többségre jutna, sem lenne miatta forradalom.

Hát hiszen, abban, ha állítaná, igaz volna Mocsáry urnak, hogy a jövő isten kezében van, s képzelhető a politikai conjuncturák olyan átalakulása is, midőn a szélbal programja forradalom nélkül is megvalósulhat. Ha arra volnánk hivatva, hogy vezércikkeinkben a jövő század regényét írjuk meg, tudnánk mi szebbet is mondani, mint Mocsáry úr. Csak hogy a mi okoskodásunk a jelenlegi állapotokra, s azok között követendő magunktartása tekintetében legelső sorban a megtörtént tények, a történelem logikájára támaszkodjunk.

Létezhetett-e valaha párt, mely kevésbé akarta volna a forradalmat, mint az első magyar miniszteriumé? Volt-e államférfi, a ki többször is határozottabban utasította volna vissza a forradalmi törekvést, mint Kossuth Lajos, s azért a forradalom az ő dicső vezérlete alatt mégis bekövetkezett. Az iránt lehetnek eltérők a nézetek, valjon hasznára, vagy kárára volt-e a nemzetnek 1848-diki forradalom? Mi is úgy vagyunk meggyőződve, hogy sok tekintetben hasznára vált, de abban már mindenki egyetért velünk, hogy ma nem is tudnánk amához hasonló dicsőséges harczt folytatni és ha tudnánk, csak legnagyobb veszedelmére volna a magyar nemzetnek.

Ménjünk már most egy lépéssel tovább. Az a nemzet, azok az emberek, kik osztóznak 1848—49 iszonyu csapásaiban és világraszóló dicsőségében, elkezdve gr. Andrássy Gyulán, letértek az ösvényről hová Kossuth Lajost a végzet terelte, s az ország óriási többségével elfogadták a felénk nyújtott békejavakat: az alkotmány visszaállítását. Ha valakiről, úgy az első magyar miniszteriumról a szélbalra tekintve, legtöbb joggal elmondhatni, hogy „örökösbe uram pogányok jöttek.” Az a Madarász, a ki Kossuthal szemben a szélsőséget képviselte, a ki az ország meglopásával vádolta őt, a kiről senki e mai napig ilyesmit feltenni nem mert, ma, mint vezér egyénisége szerepel a szélbalnak s az ő

névében is erősítgeti váltig Mocsáry úr, hogy „ne rettegjétek jámbor magyarok, mert mi szerfelett csöndes vért nép vagyunk, s ép úgy nem kedveljük a vérontást, mint ti nem.” Mondaná meg azonban Mocsáry úr, valjon nem jogosult-e a nemzet föltervése, hogy a midőn már egyszer Battyáni, Andrássy stb. mérsékelt államférfiak forradalomba keveredtek, sokkal mérsékeltébb elvekkel és követelésekkel, mint a mai szélbalé, akkor a szociálistákkal, vörös republikánusokkal, Csanádi- és Madarász-féle szélsőségekkel saturált conglomeratuma a szélsőségeknek emberi számítászerű bizonyossággal forradalom elé vezérli a nemzetet.

Ezzel szemben hiában biztosítgatja Mocsáry ur az „Ellenzék” olvasóit, hogy „a hatalom nagy mérvű hajlékonyságot és ruganyosságot tanusít; nem bánja akármilyen módon csak fentarthatja magát.” Ez ismét az a szerencsétlen elbizakodottság, melynek sokszor fizette meg a magyar az árát Mocsáry urnak mindenki fejet-térét hajt, mindenki rá van szorulva az életre, s a mit a nemzet akar, az elől minden holmi európai kisebb hatalom hanyat-homlok megretirál. Mocsáry úr és pártja nem szeret avval gondolni, hogy maga 1848 is mennyivel több eredményt mutat fel, ha nem ütközik az osztrákok féltékenységébe. Bécs városa már akkor többszörösen bebizonyította, hogy az osztrák Bürgerthum jobban fél a magyarok túlkapasztól, mint a reactiótól és az udvartól. Kedvét leli benne az ellenzék, hogy csak bizonyos szűkebbkörű hatalmat állítson velünk szembe, mint ha maga a monarchiának Magyarországánál kétszer hatalmasabb fele nem léteznék; mintha csak a legutóbbi években a közgazdasági kiegyezésben nem az összes lajhántuli tartományokkal állottunk volna szemben?

Mindezeket kissé jobban megfontolhatná legalább a Mocsáry-féle mérsékeltbb töredék, midőn olyasmit akarnak elhitetni a nagy közönséggel, a miben maguk sem bízhatnak.

Egyébként Mocsáry urnak minden okoskodása csak azoknak való eledel, a kiket csupán a forradalomtól való rettegés tart vissza a szélbaltól, s bizonyára ez a rész sem lakik jól vele. Mi helyesnek és fídvősnek tartjuk az 1867-iki kiegyezést, s bizonyára Erdély nagy többségével nem rettegésből nem csatlakozunk más párthoz.

A KELET TÁRCZÁJA.

IRLANDRÓL.

Irland állapota napjainkban kiváló érdekkel bír; a földbirtokos és bérlők közti viszonyban oly válság fejlődött ki, mely szükségképen minden osztályt érdekelt. Az egész országban nyugtalanságnak és izgatottságnak jelenségeit látjuk, általánosan a biztonság hiányát, csüggedést és némely vidéken oly viszonyokat látunk, melyek a polgárháborúval határosak. Mindezen nyugtalanságnak és zavarnak forrása a földbirtokos és a hozzá fűződött érdekek. Kétségteljesen Irlandban a földkérdés a kérdések kérdése, s míg ez kielégítő módon valahogy el nem intéződik, nem lesz valódi béke, nem lehet boldog időköt várni.

Irland a testvérszággal ellenkezőleg aránylag kevés segédelmet nyer a kézműiparból vagy kereskedésből. Egyes esetek kivételével az iri iparforrások még niucsenek kifejlődve. A világi nagy iparnak még kevés képviselője van ottan. Kiválóan földművelő ország. A nép tulajdonilag nagyobb része a földet szántja s ennek természetétől függ a megélhetés módjára nézve is. Vagyunk nagyobb részt a földbe ruházták be és legfőkézetesabb munkájakkal a megélhetés szerezni eszközein kívül a legtöbb esetben alig tudnak valamit szerezni. A földbirtokosnak rossz — éppen úgy mint jó esztendőben meghatározott követelése van, melyet meg kell kapnia — a haszonbért és ha nem kapja meg, a végrehajtás reméltével néz szembe a szegény bérlő. Nemzedékek óta a bérlő rendszerint a földbirtokostól függött. A törvény a földbirtokosa mellett volt, mert ez befolyt annak hozatálára. A föld-

birtokos rendszerint gazdag, s mert a gazdagság hatalom, térsége szerint rendelkezhetett a magáéval. Sokszor jó és méltányos volt, úgy bánt bérlőivel, hogy ezek tisztelést és jóindulatot megnyerje. De gyakran durva és hazavonó volt, s ha préselhetett, ritkán mulasztotta el. Alkalmilag saját szükségéi is kényszerítették a kuzavára. Nagybárra nem élve birtokán, és birtoka kezelését megbízottjaira és tisztjeire bízván, személyesen semmit, vagy nagyon keveset tudott bérlői állapotáról. Valóságos esemény volt, mikor a tulajdonos meglátogatta „birtokát”. A bérlők nem voltak ténylegesen biztosítva, a bérlői földek javítására, tisztességese hajlékok építésére nem volt semmi üszítő. A bérlő folytatta a gazdaságot, építette az épületeket, csinálta az utakat, tisztította és javította a földet, és saját terhes munkájával nagyobb természetessé tette és fűződéssé az évről-évre gyarapította a föld értékét. S ezért a bérlői díj emelésével terhelte, nem pedig jutalmaztatott. Nagyobb bérlői díjt kellett fizetnie azon javításokért, melyeket önmaga eszközölt, nagyobb házbért kellett fizetnie a lakásért, melyet maga épített. Minde lépésenként adaklyra bukkant.

Mig a multak történelme a darvaságról és igazságtalanságról szomorú emlékeket mutat fel, meg kell vallanunk, hogy a közelebbi években élénk akarattal mutatkozott az iránt, hogy Irland szükségéi öszintén és részrehajlás nélkül megvizsgáltsanak. Kísérletek tettek a földtörvények reformjára, hogy az által az ország állapota általánosan javuljon. 1870-ben tétett valami a bérlők nagyobb biztosítására és terheik könnyítésére. Némely kárpótlásban részesültek. A régóta halogatott igazság némi kiszolgáltatása volt ez. Azonban élénk volt annak érzete, hogy ez által a kérdés nem nyert megoldást és rövid

Az angol parlament ismét egy éredek botránynak volt színhelye. Az alsóház február 4-iki ülésén Davitt ügyének tárgyalása alkalmával valami 35 ir képviselőt erőszakkal kellett a teremből eltávolítani, mint a kik az előnői tekintélyt megsértették. Ugyanis a miniszterelnök Dillon képviselőt kizárta, mivel az a szabályok ellenére az elnök felállításakor többszöri figyelmeztetés után is állva maradt. Dillon kizárása ellen többen tiltakoztak s zajos követelték, hogy az elnök tiltassék el a szótól, a mi aztán a többség kizárását is maga után vonta. A teremőr mindenkit külön kivezetett.

Új törvények, új költségek

ezime alatt az „Ellenzék” 24. és 26-ik számaiban megint sikra száll a nyilvánosság elől elrejtőző nagy hazafi Szaboless.

Úgy látszik az illetőnek legfőbb célja a hitelesítő mérnökség intézményének hiteletét már előre gyanussá tenni és aláásni, mi is felajdulásának minden tételéből ki ri: mert oly érvekkel oly felszámításokkal igatja a kedélyeket, melyeknek legkevesebb fele része elesik, tehát fele része lumbug. Az ilyent pedig mindig lehet rossz akaratu félrevezetésnek nevezni, bár milyen lovagias ösmeretlen hazafial szemben is! Mert nem tárgyalás az érvek azok uram, melyeket kétfőzőnél nagyobb számban használunk állításunk igazolására.

Valamikép állítja Szaboless ur, hogy „védelmezni mindent lehet — ép úgy viszont — vádolni és megtámadni is mindent lehet,” különösen ha már előre is, meg minden gyakorlati tapasztalat nélkül magas politikai czél vagy viselkedéséből a különben eléggé nyomtatott gazda közönség szószólójává emeli föl önmagát.

Nem akarjuk védelmezni a hitelesítő mérnöki állást, védelmezzék azok, a kik Szaboless ur bölcs tanácsa kikérése nélkül azt teremtettk, hanem azon észárolásának, melyben az évet 135 nappal akarja megmoldani a kalandárium csinálással, hogy hitelesítési teendőket végeztessen; illusztrációjára szeretnők Szaboless ur által megkérdezteni, hogy azon „zsíros tápok és irigylet rebachokból” a tél beállta óta mit kaptak a hitelesítő mérnökök?

Bocsánat ezen csekély kitérésért s lássunk a többi állításokat: Állítja Szaboless ur, hogy a birtokosság részéről előlegezés, „az a terhelő igazságtalanság, a mi nem volt meg a régibb eljárás szerint.” Hogy saját szavaival éljek: „Eugenedelment kérlünk, de ferdíteni méltóztatik.”

Ilat eddig kibordozta a költségeket? nem a felperes nagybirtokosok, avagy birtokosok? hát ezen ur, avagy ursk nem előlegezték-e a pénzt?

Nem történt-e meg, hogy a koresoma regalét kötötte le az egész birtokosság egyik na-

időn be kellett következni a teljes változtatásnak. Tíz év fölt a legutóbbi ir-földtörvény meghozatala óta és ez idő folyttában egy mozgalom keletkezett az ugynevezett Home Rule — önkormányzat, ügyében. Ezt a mozgalmat csak ughány, de ügyes, elhatározott férfi vette kezébe, kik azt állítják, hogy Irland jobb érdeke szívó. kőn fekszik. A parlamentben és azon kívül lakadatlank népszerű tanak védelmezésében. Egyik tényező, melyet felállítottak, a Land League, melynek célja — szerintők, hogy segítsen a bérlő gazdák szenvedésén s a földbirtokosok zsarnokságát ellensúlyozza. Eza a szervezet a déli és nyugati földművesekre s Ulster némely vidékére is elágazódott. Igen természetes, hogy a nélkülözéshez és szegénységhez szokott emberek üdvözlők e mozgalmat, s azt remélik, hogy az megszabadítja nehézségeiből s megkönnyíti terheit. De nagyon is kétes, hogy a mozgalom intézői meggondolták-e, hogy mi lesz annak a kimenetele. A nélkül, hogy egyenesen részesévé tennők a szövötteket azon agráriusi büntényeknek, melyek közelebbről elkövetettek, kérdésen kívül a szövötteket a népben sok szenvedélyt és hiu reményeket keltett fel. Félrevezett emberek a törvényt magok kezébe vették, szerződések szegettek meg, gyilkosság követtetett el, nincs vagyonbiztonság, s az ország több részében a földbirtokosok és földművelő bérlők egymás ellen fel vannak ingerölve. A nemzet ügyében válság állott be.

Mindenkinek sajnálni és el kell itélni az erőszakos tényeket, a sértést és fenyegetést, a gyilkosságokat, sőt a néma védtelen állatok megcsontítását egyesek gonoszágért, vagy bosszúállásért, igazságos igények goromba megvetését. A Land League tulságos tanaival és az azokat követő tényekkel semmi rokonszen-

gyobb birtokosnak, hogy az e réven előlegezzen és évek 10—12, sőt többek multával nem e kamataival fizetette vissza magának az előlegezett pénzt?

Nem történt-e meg? hogy a nagy birtokos ki előlegezett, 10—12 %-os pénzt vett fel valamelyik hitelintézetből és mint kamatos pénzeli előlegezését, nem e kamataival fizetette vissza magának többi birtokos társai által?

Ezen eddigi tapasztalat nyomán tettünk volt említést a felszámítandó kamatokról. Tehát nem porhintés, avagy tudatlanság ez uram! — mint azt nevezni méltóztatott — hanem tapasztalat: nincs ugyan az új törvény és utasításban sehol a költségek után felszámítható törvényes kamat biztosítva; de a törvény nem tilthatja el azt, ha az előlegező nagybirtokos többi birtokos társaival egyezkedik, hogy előlegezett pénze után a törvényes kamatot főlzámathassa.

A mit pedig a 4—6 évig való költség kirovása érdekében említettünk fel, alappal bir: mert tessék a 3148. J. M. E. szám alatti körrendeletet is megnézni, ne csak az utasítás 96-ik §-át.

Tudjuk igen is tapasztalat után, mikép a régi eljárásnál mindenik mérnök önfélté, több esetben szakértelmet nélkülöző minden rendszer nélkül dolgozva, a hitelesítésre benyújtott műveleteket áttanulmányozása és abból a helyesnek kibetűzése nem 7 napot, hanem 10—14 napot, sőt több helyen hónapokat is vettek igénybe akkori hitelesítő mérnökök; azonban jövőre ne tessék a régi eljárásokból kiindulni, hanem az új utasításban förlírt rendszerrel, működést tekintetbe véve, akkor beláthatja azt, hogy 2 napi utazáson kívül még fennmaradó 5 nap alatt, tehát 7 nap alatt egy hitelesítést végezhetni.

Vegyük fel Szaboless ur azon állítását, hogy a két rendes hitelesítésen kívül szükségeltessék még párszori megjelenése a hitelesítő mérnöknek, mely alkalommal megjelenései utasással együtt nem vehetnek fel többet 3—5 napnál; tehát a két rendkívüli megjelenés összesen 8—9 napot, a két rendes hitelesítés együtt 14—16 napot és így összesen 25 napot. Látja kedves Szaboless ur, hogy ezen elszámításával is félre akarja vezetni a könnyen hívő gazdaközönséget, midőn a — sokak hite szerint való — megváltás díosítására s a jelen törvények gyűlöletessé tételére 50 mond ötven napot számít fel a hitelesítési teendőkre és blnbakra oda állítja a hitelesítő mérnököt 20 frtos napi díjával, ki pedig azon állásért soha sem kérelmezett, sem nem folyamodott és ilttegezi emezt.

Tudja azt Szaboless ur is és most a mondók vagyunk, hogy egy rendes tagutás lefolyásánál csak két hitelesítés fordulhat elő és csak is e kettőt lehet és kell számításba venni, mert a rendelkezésből kifolyó többszöri megjelenése a hitelesítő mérnöknek már magában foglalja a birtokosság részéről egyenletlenség és vet sem érzünk. Valamely sokkal igazságosabb és mérsékeltébb intézkedésnek is elégségesnek kell lenni. Azonban éreztünk kell az igazságtalanságot, hogy tudjuk mi az; az embernek a mézőt kell lakni s azt mivelnie, s napjaink legjobb erejét csupán családjá fenntartására kell fordítani, hogy megismerhesse a szegény irlandi földműves bérlő kedélyállapotát. Számításba kell vennünk meg azt a szeretetet is, melyet az irlandi talpalatnyi földjéhez is ragaszkodik; mely után él s mely körül sorakozik.

Az igazgatás, bár minő szempontból tekintstik a közügyetmel Irlandra terelte. Államférfiak érzik a helyzet nehézségét. A közvélemény organumai vallások és politikai tekintetek nélkül, egyaránt bevallják, hogy valamit tenni kell. Eljött az idő, mikor az ország állapotát gondosabban meg kell vizsgálni, mint azelőtt: oly emberek állanak a kormányon, kik igazságosan és részrehajlás nélkül kívánnak cselekedni minden osztályljal szembe; oly emberek, kik a multban megmutatták, hogy Irland legfőbb érdekei szíveiken fekszenek. Fölvilágosult államférfiak, gyakorlati reformerek távol minden elszigetelt, kiesinyes különczködéstől e komoly és kényes kérdést felvenni készülnek, s azzal a nyugodt megfontolással és igazságérzettel iparkodnak elintézni, mely egy nagy nemzet képviselőihez illik. Bizonyosan minden igaz hazafinak és jó kereszténynek nem az a kötelessége, hogy gátolják azokat az embereket, kik Irland javát akarják, hanem hogy biztassák és minden lehető módon segítségükre legyenek.

Nem a Britania fölforgatására czélzó összeesküvésektől, nem a kommunismus ábrándjaitól, nem a földesurak elleni vádaskodástól, nem a közjog ignorálásától várjuk mi ez ország ujja születését. A törvényt nem lehet az által javi-

egyét nem értés magvát, s ha ez úgy van, a hitelesítő mérnök oka-e annak és a hitelesítő mérnöki intézmény rovandó meg ezért? s nem meg voltak az ezekkel járó nagy kiadások az eddigi törvényes eljárással is?

A 83. §-ban a birtokba adási 2-ik hitelesítésnél, ha kérték magok a tagosító mérnökök a kétszeri kiszállást — csak is egy kiszállási költség többlet volna az maga után; de e költség többlet, tekintve annak czélzertőségét, a birtokosság érdekében volna kívánatos, mert a hitelesítési actust kétféle határozatainak, tekintettel a gazdálkodási viszonyokra is, csak ez esetben engedtessek meg működő mérnöknek a természetbeni kijelölés; a 2-ik kiszállással pedig csak az vizsgálándó meg, hogy természetbeni kijelölés megfelel a már feltűvizsgált térképi adatoknak.

„Nagyszerű felfogás!”
„A criminalis emelkedettség valódi comosatiója!”

Igy jadjul fel végre Szaboless ur a hitelesítő mérnöknek a 85. §-ban elrendelt meghívásairól válasszunkra.

Az új törvény nem predestinálta uram a hitelesítő mérnököt arra, hogy a blntető bíró szerepét átvégye; mert ugyanis ezen 85. §. végén világosan megvan írva, hogy a kiigazítás kérő felperes előlegezi a költségeket; a kereset elutasítása esetében azok megtérítésére igényt nem tarthat. Ha a keresetnek helye adatik, az ítéletben egyttal a felett is határoz a bíróság, hogy a költségeket az összes érdekelték, vagy a számítás hibát elkövető személyek tartoznak a felperesnek megtéríteni.

Tehát itt hibás fel lehet ép úgy a m. mérnök, mint a hitelesítő mérnök és nem csak a kákan bogot kereső egy-egy elégedetlen birtokos; kik felett sem a hitelesítő mérnök, sem az eljáró bíró, de a bíróság ítélt.

Ezen válasszunkkal a lirlapi vitát részlülk-ről berekesztettnek nyilvánítjuk, még az esetis, ha lovagias (?) megtámadásait és cáfolatait oly mértékben duplázza is Szaboless ur, mint illusztrált felszámításait.

Az erdővidéki bánya-egylet ügyében.

Igen tisztelt szerkesztő ur!
Az „Erdővidéki bányaegylet” romániai szénszállításaira vonatkozólag becses lapjában némely tekintetben téves tudósítások közlötén, ez utóbbiakat helyre igazítandó, bátor vagyok tudatni, miszerint egylettünknek majdnem félezi fűradozások után, csakugyan sikerült havonkénti 2500 tonna barnaszén szállítására szerződést kötni „Cailor ferate romane” ne-

tani, hogy minden törvény és rend ellen bizalmatlanságot keltsünk, s minden polgárosult község alapelveit eldobjuk.

Mi sokat reméltünk a parlamenttől. Az Ir kérdés előtérbe lesz, s törvényhozóink fel lesznek biva, hogy a jelen nehézség megoldását megkísértsék. A parlament részvéte nélkül a földtörvényekben semmi lényeges és biztos nemzeti javulást sem lehet eszközölni, mivel a sérelmek oly természetűek, hogy más nemli törvényhozás után nem lehet orvoslást remélni. És épen ezért, hogy a bérlő földművesek igazságos érdekei kielégíttessenek. Csak oly intézkedések lehetnek kielégítőek, melyek a bérletek biztosítását és állandósítását, tisztas jövedelmet, szabad eladási eszközölnök, s könnyítik, hogy sok apró városok földbirtokosok iehessenek.

(The disciple. A magazin for Unitarians and other Christian people.)

A LÁMPAGYÚJTÓ.

MISS CUMMINS REGÉNYE.

Tizedik fejezet.

Lelki sötétség.

(Folytatás.)

— Jobb is lett volna, hogy ne jöj-jön el ide kegyed maga, válaszolt az első beszélő, ki nem más volt, mint mr. S. Ellis, ugyanazon nő, kit Trudka annyira megijesztett az imént, s csaknem kihozott az egyensúlyból.

— Oh! épen nem sajnálom, hogy előttem, szólott Emilia.

vü romániai vasut vonalak igazgatóságával. Ezen kívül alapos kilátásunk van még két kisebb, ugyancsak romániai vasut társággal évi 10000 tonna szállításra szerződhetni. Az eladási ár tonnánként loco Predeal 10 1/2 frank aranyban, a mi évenként együttesen körülbelül 420 ezer frank bruttó jövedelmet eredményez. Ezen kívül már a múlt év december havában 5000 tonnát szállítottunk a fennemlített vasutnak és további 1500 tonnát a magyar államvasutnak és magán fogyasztóknak.

Miután Romániában eddig tekintélyes és kiaknázásra méltó széntelepet nem találtak és geológiai fekvésénél fogva igen valószínű, hogy ilyen ezután sem fognak találni, köpez-baróti (4 □ mértföldre terjedő) hatalmas széntelepekkel rendelkező bányánk, mely a magyar államvasut keleti vonalával saját bányavasutunkkal össze van kötve, és kiváló szakértelemmel vezettetik, most, midőn a szén jó használhatósága és rendkívül jutányos ára többé kétségbe nem vonható, a kezdet nehézségei és sok ellenséges indulat leküzdettek, a növekedő magán fogyasztás és magy. államvasutal fennálló szerződésünk mellett, a fennemlített romániai nagymérvű szén szerződések, remélhetőleg örökre biztosították e nagy tisztán hazai, vállalatnak felvirágzását.

Egyelőnk már most is 300 családok ad bő kenyeret a székelyek szívében és az „Erdővidék“ szegény, de szorgalmas és kíváncsi ügyes székely népén nagy mértékben észlelhető a forgalomba hozott tetemes pénzüsszegek jótékony hatása. Megszűnt azon vidéken majdnem egészen a székelyek kíváncsi látása, mivel az egyet a szorgalmas munkának állandó tisztességes keresetét biztosít.

A romániai szénzállítási szerződések megkötésében a fő érdem nagyságos Zeyk József urat, a bánya-egylet helyettes elnökét illeti, ki fúradhatatlan ügybuzgóságával, kiváló szakértelmével és magas összeköttetéseiével vívta ki e szép sikert. Mellette legtöbb érdemet szerzett nagyságos Gidófalvi Albert képviselő ur, ki romániai elsőkelő összeköttetéseinél fogva, buzgó munkájával közre a kedvező eredmény elérésében.

Tisztelettel kérem e felvilágosító soroknak becses lapjában helyet engedni, maradván a tisztelt szerkesztő urnak

Marosvásárhelyt, 1881. február hó 7-én
alázatos szolgáló,
Tauszik B. Hugó,
az erdővidéki bánya-egylet-szövetkezet igazgató titkára.

BELFÖLD.

Gyalu, 1881. febr. 6.
(A gyalui toronyóra és tő orgona. A székelyi vasut ügye. Ellenzéki kertes fogások.)

Az „Ellenzék“ ben egy névtelen honfi bánnatos sorokban panaszkol fel egy órát és egy orgonát, mely nincs meg Gyaluban, s okolja azért Bánffy Béla grófot a ki csak 100 forintot adott a mielőtt nem lehetett csináltatni.

Nem szölv árrol, hogy milyen rossz hirbe hozza ez által a gyalui választó polgárokat nem átalván azt fogni rájuk mintha ígérgetések okán választottak volna képviselőt maguknak — bizonyos az, hogy először Bánffy Béla nem óras hanem képviselő s bizonyos, hogy ha a nagyszájú csak kiabálni tudó székelyi bázafiak mindegyike, kik pártok áldásaiban akarják Gyalut részle-

Itt hagyhat engem, míg meglátogatja nővérét, s hihetően mr. Flint, vagy a kis leány, nem sokára haza jönnek.

— Nem illik a kegyed rangjához miss Graham, hogy mindenfelé elvigyék, s aztán mint valami árnyékot csak ott hagyják, míg jónak látják ismét utánna jönni. Borzasztóan áthűlt volt a minap, mikor a templomban oly hosszasan várt a lelkészre, s még most sincsen egészen jól, s mr. Graham megharagszik, ha most is elhagyom.

— Oh! ne féljen kedves Ellisné, itt olyan kényelmesen érzem magam. A templomban azt hiszem igen nyirkos volt a lég. Ültessen le a mr. Flint karszékebe, s egészen jól fogom érezni magam.

— Nő isten neki! felelt Ellisné, hanem mindenesetre előbb jó tűzet gerjessztek, addig nem megyek el.

Igy szólva, a tevékeny gazdasszony megragadta a fogot, s miután jól felszította a parázsát a kandallóba, reá tette Treumann apó egész kis fakészletét, s várt míg a tűzet ropogni hallotta, s a láng magosra felcsapott, s ekkor ugyanazon merev, nehézkes léptekkel eltávozott, melyeket Trudka az imént hallva, idegen férfi jöttét várta volt. Mihelyt a kis leány az ajtó becsapódásáról megtudta, hogy Ellisné eltávozott, ön uralkodása is véget ért, s hangosan elkezdett ismét zokogni, s hangosan sohajtozni

— Oh! istenem! istenem!
— Trudka! kiáltott fel Emilia, te vagy itt?
— Én, zokogta Trudka.
— Jer ide hozzám.

tetni, annyit adtak volna egyenkint az általuk felpanaszolt hiány helyreállítására, mint a nemes Gróf, ma Gyalunak 10 klappenes tő orgonája s nem is kakukkos órára való pénze volna — de volna a mit kívánnak ezek a bubánatos ábrándos honfiak.

A mi a levél más részét a Berettyó Újfalu — Margitáig menő vicinális vasut ügyét illeti, hát az még jóval nagyobb ferdítés. Tegyük fel, hogy csak a tényeket nem tudja a levélíró s nem szándékosan ferdit s ez esetben mondjuk el a dolgot a mint áll.

Ugy áll pedig először, hogy nem valami vasuti bank építendit azt a vasutat, hanem egy angol vállalkozó, tehát Bánffy gr. mint egy leendő bank leendő igazgatója, a nyereség pénzéből nem csinálhat semmit s nem is akarhat csinálni. Ugy áll másodsor, hogy a vasut iránt Bánffy Béla gróf mint birtokos s mint volt főispán a dolog természeté szerint érdeklődik, — úgy látszik minden engedelemkérés nélkül — tehát nem szükséges kertes czélzatokkal hozni ez érdeklődést kapcsolatba. Ugy áll harmadsor, hogy a vasut ügyében a tárgyalások Cavallier vállalkozóval nem is voltak megszaktíva, tehát nem kellett az alkudozások foglalát újból venni fel. S ugy áll negyedsor, hogy a létesítő bizottságba az „Ellenzék“ egyik dicsőített jelöltjét, Bánffy György bárót éppen Bánffy Béla gr. ajánlatára tették be, a honnan látszik, mennyire akarja kertes czélul felhasználni ezt a vidék anyagi felvirágzására ma annyira szükségessé vált vasut kérését.

Hanem hát mindezt hiába mondjuk el. A ki gyanúsítani akar, az előtt nincs szándék tiszta, nincs czél elég nemes, hogy alatta ne kapjon valamit; hogy indító okál a maga néző pontjából ne lásson olyat, a mit nem a tisztességes mértékével mérnek.

Milyen féle ez a mesterség: könnyű-e? nehéz-e? áldás van-e benne, háromlik-e haszon a közre, vagy nem? — ne beszéljünk rolla. Közelednek a képviselő választások. Azt mondja Jókai az „Élet komédiáiban“: annyi genialitással irott képviselő választásokról hogy: olyan akaszt ez, mely alatt szegre akasztatik tisztesség, emberbecsülés. Mindenkit szabad nevezni annak, mi az ember szájára jön.

A czél az első! Eszköz? Jó akármilyen! Nos az „Ellenzék“ gyalui bölcsének éppen a gyanúsítás fegyvere esett a keze ügyébe. Ne vegyük zokon tőle. Ne igyekezzünk felvilágosításal hatni jobb meggyőződésére. Nem használna az most neki. Az a haza mentő czélja van hogy: „aránytalanul nagy függetlenség párti választójával“ egy honboldogító székelyi bázafit világot be a képviselőházba. Annyit mondunk csak, hogy a fegyver, melyet mellette harcol, az ágy melyel neki vet meg — nem olyan, mely javára vállják a jelölődőnek. Piszokból nem nő ki lilium tisztelt bázafi!

Ennyit arra a gyalui rémlévelre.

Tisztelettel:
K. M.

Kolozsármegye közigazgatási bizottsága.

Főispán gróf Eszterházy Kálmán ur 6 méltósága elnökelete alatt f. hó 7-én rendes ülést tartott.

Az ülés főispán 6 méltóságának a f. év jan. 1—10 ke közt véghezvitt népszámlálás eredményéről tett jelentésével vette kezdetét, miután

A gyermek nem várt másodsorzi hírvást, azonnal felált, s leveste magát a földre Emilia mellett, fejét ennek ölébe fektette, s ismét hangosan elkezdett sirni. Egész testében remegett a nagy izgatótságtól.

— Nő, nő Trudka szólott a vak leány, mond mi bajod?

De Trudka nem birt felelni, s mivel ezt Emilia észre vette, abban hagyta a kérdészködést, míg a kis lány lecsendesül. Felültette Trudkát az ölébe, fejcsékejt vállára fektette, s gyöngéden törlötte le könnyeit zsebkendőjével.

Megnyugtató szavai, s dédelgetései végre lecsillapították a felizgult gyermeket, s midőn egészen nyugodtnak látszott, kérdezte újból, hogy mi okozta nagy bánatát, s hogy ma volt-e az iskolában?

— Voltam, felelt Trudka, mialatt hirtelen felkapta fejét Emilia válláról, s újra hevessé válva, de többé nem fogok oda menni.

— Hogyan, miért ne mennél?

— Mert gyűlölöm azon lánykakat, kik ott vannak. mond Trudka haraggal, gyűlölöm lelkemből, a csunya portékákat.

— Trudka szólt Emilia szelid hangon, ne beszélj így, senkit sem kell gyűlölönnöd.

— Miért nem? kérdé Trudka

— Mert az hejtelen.

— Nem, nem helytelen azt mondom nem helytelen, s én gyűlölöm is őket, s gyűlölöm Grant Nánit, s mindig gyűlölni fogom. Kegyed senkit sem gyűlöl?

— Nem, felelt Emilia, senkit.

— Vizbe fojtotta e valaha valaki kedves macskáját? Nevezte-e valaha va-

annak vezetésére ő mltsa lett annak idejében felkérve.

Az eredmény szerint találatott a megye területén 34,036 lakház és 168,412 lakos, kik közül 85,597 férfi és 82,815 nő, az 1870. évi népszámlálás eredményéhez képest az a p a d s 9282 lélek. Növekedés csak a gyalui és kolozsvári járásban mutatkozik. Az apadás okainul tekintendők a lefolyt 10 év alatt uralkodott járványos betegségek, mint a cholera, ronesoló toroklob, másfelől pedig azon körülmény is magyarázatot ad, hogy éppen a mult népszámlálás alkalmával volt folyamatosan megyénk területén a keleti vasut építése. Így azon népszámlálás adatai közzé valószínűleg ezen vasuti munkások is fel lettek véve.

Egyébiránt a népszámlálás akadálytalanul folyt le, s a munkálatok már fel lettek terjesztve a statisztikai hivatalhoz.

Gyarmathy Miklós alispán szóval jelentvén be, hogy a lefolyt hó alatt a megye területén semmi oly esemény nem adta elő magát a mi a közigazgatási bizottság segélyét vette volna igénybe. Ezután néhány katonai-ügyet adott elő.

Dr. Nagy József megyei főorvos tette meg jelentését, melyszerint az általános egészségi állapot kedvezőnek mondható. A ronesoló toroklob is csak 4—5 községben fordult elő 1—2 eset képgben. Végül főorvos ur jelentést tesz, hogy a k. sz. királyi államiskolában a f. év január havában a tantermet az épület rozzsága miatt 4—5 R. melegen felül fűteni nem lehetett s kéri ennek jövőben leendő megakadályozása tekintetéből kellő intézkedést tenni, mire a kir. tanfelügyelő utasított is.

Baudisz József kir. adófelügyelő jelentése szerint a mult hó folytán 16,767 frt 65 kr. nyi egyenes adó folyt be. A hadmentességi díjból befolyt 2564 frt 82 kr.

Székely János kir. főmérnök jelentése szerint a megyei közmunka erő összehírása befejeztvén: a f. évre összehíratt 28,548 ígás és 90,381 kézi napszám. Megváltásra bejelentett 23,476 ígás és 39,735 kézinapszám. A megváltásra bejelentett napszámok összes váltásdíja lesz 39,370 frtot a mi 4295 frt 53 krral tesz többet a mult évi váltásdíj összegnél.

A megye területén levő gőzkazánok megvizsgáltattak.

Váradi Károly kir. tanfelügyelő néhány tantgyet adván elő. Bodor László h. kir. ügyész tette meg jelentését, mely szerint a felügyeleti fogházban f. év január hó végén a letartóztatottak száma 105-öt tett.

A rabmunka keresmény 19 frt 15 krt tett. Pénzbírság befolyt 15 frt, rabtartási költségért 89 frt 52 kr. Súlyosabb bűn eset összesen 8 merült fel. E tekintetben január hó oly kedvező eredményt mutatott fel, minőt az előző év egyetlen hónapja sem.

A megfelebbezett kiküldéses ügyeket dr. Rosenberger Albert h. tisztügyész adta elő.

Az egész ülésnek érdekeltiséget ugyszólva egyedül a Gyarmathy Miklós alispán által a kir. adófelügyelőhöz intézett interpellációja adott. Baudisz ur ugyanis — mint tudjuk — szeret magáról beszélni, lehet hogy attól tart, hogy különben nem látnák meg; önmagában az államat és pedig a parancsoló államat látja s a mint körülnéz maga alatt látja (képzelt ben) a megyei törvényhatóságot. Történt ugyanis, hogy Kolozs város tanácsa megkereste a megye alispánját és éppen az adófel-

laki atyját vén piszokházinak? szólott Trudka.

Ha ezt tették volna kegyeddel, tudom, hogy ép ugy gyűlölne őket, mint én teszem.

— Trudka, szólt ünnepélyes hangon Emilia, nem mondat-e nekem a minap, hogy rossz gyermek vagy, de hogy ohajtanál megjavulni, s törekedni is fogsz erre?

— Igaz, felelt Trudka.

— Ha megakarsz javulni, s ha azt akarod, hogy rosszsz magadviseletedért bocsánatot nyerj, neked is meg kell bocsátanod, mások hibáit.

Trudka erre nem felelt.

— Nem akarod, hogy az isten megbocsásson neked, s szeressen?

— Az isten, ki a mennyben lakik, s ki a csillagokat teremtette?

— Ugyan az.

— Vajjon szeretni fog engem, s engedni, hogy egyszer a menybe eljussak?

— Igen, ha igyekezni fogsz, hogy jó légy és mindenkit egyaránt szeress.

— Miss Emilia, szólt Trudka percznyi gondolkodás után, ezt nem tehetem, azért sohasem is juthatok el a menybe.

E perczben egy könyecsepp hullott a gyermek homlokára. Ez gondolkodva pillantott fel Emiliára, s kis színtet után így szól:

— Kedves miss Emilia, kegyed el fog-e jutni a menybe?

— Teljes szívemből törekszem erre. (Folyt. köv.)

Ugyelő ur intézkedése folytán (a mint ez az átiratában kifejezve van), hogy némi olyan adótartozásokat hajtasson fel, melyeket a megye területén lakó egyének a városban birt vagyonuk után tartoznak fizetni. A megye alispánja a megkeresésnek készséggel tett eleget, rendelkezett a szbirónak, hogy hajtassa fel.

Nem tudjuk Baudisz ur ezt honnan honnannem tudta meg, elég az, hogy a szbiróhoz egy rendeletet „meneszt“, melyben megtiltja az alispáni rendelet végrehajtását mint törvénybe ütközőt, mert hát a nem közvetlen adófizetők adóját a szbiró nem hajthatja fel (volt is annak a szbirónak esze ágában is hogy ő hajtssa fel! Jól tudja azt ő, hogy azt a községi előjáróság kell hogy felhajtssa). A szbiró jelentést tesz az alispánhoz, hogy most már mit csináljon? Két urnak nehéz szolgálai s különösen akkor ha az egyik adófelügyelő. Valóságos illetékességi összehittkőzés.

Az interpellációban igen csinosan fejtette ki az alispán, hogy az adófelügyelő urnak, nem lehetett egyéb czélja ezen rendelet kiadásával mint az, hogy őt (a ki közben legyen mondva egy ízben igen szépen mentette meg a kollektorok ügyében) compromittálja, mert ha azt nem akarta volna, akkor azt a hivatali főnökök közgyakorlatban levő loyális és collegialis eljárást használta volna, hogy átiratban megkereste volt na felvilágosítani.

No de hát az alispánnak nem lehet rendelkezni.

S Baudisz ur szereti rendelkezni addig a míg van a kinek. Baudisz ur védte magát a hogy tudja, elhozta, hogy Kolozsvár város járt elhelytelenül, mert az illető községet kellett volna közvetlen megkeresnie.

Pörse azt nem tudta megmondani, a magyar közigazgatásban hol van a példa reá midőn egy törvényhatóság egy községgel folytat levelezést. Többen szólottak fel a kérdésben s mind az alispán állás pontja mellett.

Tudni való, hogy az alispán intézkedése jóváhagyott; a kir. adófelügyelő ur pedig utasíthatott, hogy most már Kolozsvár városát is régulazza meg. Várjuk.

— J.

A „KELET“ magántáviratai.

Bécs, febr. 7. A Pol. Corr. jelenti: Az ismeretes kolozsvári affairban a hadbírósi itélet kimondatott és foganatba is vétetett. Dienstl főhadnagy és Rüstov hadnagy az 51. ezred tartalékpáncsnok-ságától a súlyos testi sértés büntényében bűnösöknek mondatk ki és a két havi vizsgálati fogságon kívül még hét havi súlyosított fogságra ítéltettek. Rüstov hadnagy ezen kívül tisztirangjától megfosztatott. Káros kárpótlási igényeivel a polgári útra utasított, de követeléseitől ellállott.

Konstantinápoly, február 7. A „P. C.“ jelenti: Tegnap a hatalmak képviselői összegyűltek tanácskozni a portának január 14 iki jegyzékére a válaszhoz az anyagot összegyűjtteni és még gróf Hatzfeld és Mr. Göschen megérkezése előtt megállapodásra jutni, hogy azok megérkezése után a diplomatiai actió ne szenvedjen késedelmet.

Azon jelentésre, hogy a görögök Epirusban néhány határpontot katonasággal megerősítettek, Hidalet pasának megrendeltetett, hogy hasonlóan erősítse meg a határpontokat.

A szultán állítólag rendeletet bocsátott ki, hogy a Görögországgal leendő háboru esetén csak rendes csapatok, s a basibozukok ne alkalmaztasnak.

Bécs, február 8. A jégtorlasz nagyrészt elment. A Duna csekély kivétellel szabad a jégtől. A városi bizottság permanenssé jelentette ki ülését.

Göschén ma reggel a követségi palotába megérkezett.

Páris, február 7. Reverseaux marquis a francia követségi titkár Rómában elfoglalta állását és Noailles marquishoz intézve igen fontos utasításokkal láttatott el a görög kérdésre nézve.

— Itt Cogolniceano viszi a román követség ügyeit s szeptemberig Párisban marad.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. febr. 8.

Helyi hírek.

— Bartha Miklós ügyének befejezése. Mai táviratunk hozza egészen biztos forrásból az ítéletet, melyel a két merénylő tiszt Dienstl és Rüstov sújtattak a Bartha Miklóson elkövetett súlyos

testi sértés miatt. Az egyik Dienstl 7 hónapi súlyosított börtön büntetésre, a másik Rüstov, ugyanennyire és tisztirangjának elvesztésére ítéltetett, nem számítva ebbe a két hónapi vizsgálati fogságot. E pillanatban, mikor a felháborodott közvéleménynek adott emez elégtelt olvassuk, mikor oly büntetés szabatik a két merénylőre, melynél súlyosabbat semmiféle polgári ítélőszék nem mért volna — nem hallgathatjuk el a felett érzett örömlünket, hogy ez ügy ennyire gyorsan is intéztetett el. A terjedelmes vizsgálati processust s Bartha testi sérelmének végleges megállapítását tekintve, két hónap a lehető legrövidebb terminus, a mely alatt e kérdés elintéztetett, s a mely alatt bevégeztetett úgy, hogy lehetetlen megelégedéssel nem venni tudomást róla. Mikor a katonai ítélő forum kidobja kebeléből azt, ki bűnével szégyenére vált társainak, s súlyos börtönbüntetést szab a másokra — egyuttal bizonyosságát adja annak is, hogy az igazság osztásában nem engedte magát azon insulaciók s igazások által, melyeket a magyar sajtó nagy része nem átalit az egész hadsereg ellen szorni, (még mielőtt csak sejtelmével birt volna annak: hogyan büntetettik a bűnös?) félrevezettni. hanem ítélte úgy, hogy megkapja a maga igazát egy képpen a felháborodott közvélemény s a jóg.

— **Nemzeti színház.** „A francziák Milanóban“ operett szövegé Dunne Alfrédől, zenéje Offenbach-tól, színpadunkon tegnap másodsor. A darab meséje szertelen gyarló. Novarrában egy zárdában a növendékek dícsérik szolozsmával az urat. Stella egy pajkos dalt dudol, mely a francziákat dicsőíti s ezért büntetésül becsukják. Közben híre jön, hogy francziák érkeztek a faluba s a félénk had elmenekült a kutyafejteknék vált rablók elől, ott felejtve karcójában Stellát. A franczia had megérkezék, élelemért kutat a zárdában, s felfedezi Stellát, kinek szíve szerelmre gyulad a 21-ik dandár fiatal hadnagya iránt. Közben a rémület osszik, hazatér a megszalasztott nyáj s jön Stella apja is, hogy haza vigye leányát, férjhez adandó Bambini marquishoz. A második felvonásban jön a rendes operett szöveg írás módja szerint a „mirabilis.“ Kisül ugyanis, hogy Stella nem is a herceg leánya, hanem Montabor ezred-dobosé a 21-ik franczia dandárból, kinek elhagyott feleségét vette az elbolondított herceg feleségül. E tudással Stella nem is akar a Bambini marquise lenni, hanem felveszi a markotányosné ruháját, a francziakkal tartandó. Am az a néhány katona, ki a Della Volta herceg kastélyában mulatta el az időt, ott reked, mert mulatozásaik alatt az ezred már tovább vonult. Kivágják azonban magukat, s a harmadik felvonásban Milanóban találjuk a fiatal hadnagyot, az ezred-dobost és Stellát, hova végre nagy dobszóval, diadallal a a marseilles hangjai mellett bevonul a franczia had is s Montabor papa összedja a leányát Robert hadnaggyal. — Ez a szöveg. Zenéje azonban még kevesebb leleményességgel és eredetiséggel van irva, mint a szöveg. Az a mítetés, ki ha olvasás közben valami innen-onnan lopott, tehát ismerős mondattal találkozik, mindig szeretné leemelni a kalapját, hogy köszönjen az ismerősnek, ugyancsak nagy munkában lenne, hallván Offenbach mester ez operettjét. A legfigyelmesebb hallgató a legnagyobb jóakarattal nem birt találni benne egyetlen részletet, melyhez közel hasonlót ne hallott volna Offenbach valamelyik más op. rettjéből. Ugyanazok a néhol szellemes, de mindig tartalmatlan üres apró motívumok. Az ember hallja — s nyomban el is felejt. Egy-egy tréfás keringő, valami fülbeesző egy-két ütemes léhaság, néhol olaszosan áradozó dallamocska, mellette frivol kiesattanó kacagás-szerű semmiség — mindegyik kidolgozatlanul. A zenekari rész általában számbavehetetlenül hiányos. Az újabb franczia operettek, sőt a Boeacciohoz fogvást is valóságos töresség. A dallamot halljuk: a kíséret primitív és üres. A mester első munkáival — például csak a Fortunio dalában előforduló egyetlen dalr, vagy az Orfeust említjük — nem is hasonlítható össze. Nincs egyetlen rész, a melyikben valami megkapóbb vagy gyönyöbbs volna. A kardalok: az első felvonás katonakara, a második: fináléja, egy a conspiráló Milánóiak lármás kara szívtelenek és üreses. Jobban sikerültek még a solok. Például a Griolo dobos szerelmi vallomása — melyet Szombatheilyi elmókázott, s inkább eljátszott kezével lábával, tánczoló arezimzaival, semmint elénekelt — s a kis kocsis-dal, melyet Palmay asszony szépen énekelt el — legtesztetésebbek. Ez utóbbit újrátették meg egyedül. Tapost kapott még az első felvonás utolsó couplet-je „a 21-ik dandár katonáiról“, mely kellemes — az Orpheusból való reminiscencia; — és tapost kapott — hogy igazságosak legyünk — a Palmay asszony három szép tolettéje. Az előadást illetőleg az jutott tegnap eszünkbe, hogy mikor a tegnap éneklők urak és damák majd megérik azt az időt, hogy nekik is 25 éves jubileárius ünnepélyük leendő s majd akadni fog nekik is egy Gabányiok, ki megírja a biográfiájukat — milyen komikus fejezet

lesz egy abban a könyvben. E fejezet arról fog szólni: hogyan énekelt az illető tisztelt jubilans a kolozsvári színpadon egy operetben, akkor, mikor egyáltalában semmi hangja nem vala. A „Miska biográfiájá”-ban tudvalóvól van egy ilyen fejezet, mely nagyon mulatságos. — Hogyan énekel Váradi ur tenor partibet, belérekedvén a második felvonás szerelmi vallomásába, melyet magas tenornak írtak, hogyan dudorász Szombathelyi ur, hogyan daloltatik el a II. felvonás első quartettje („szállásolási cédula”; az Angotból való elhódítás), melyben egyedül a korista Beczkóinak van hangja stb. stb. . . Kifogásoljunk a vezetést is. Az, úgy hiszik, nem egyedül a kar-nagy hibája, hogy p. o. Váradi ur a III. felvonás dalának seltelmével sem birt a hogy Pálmay asszony a II. felvonás szerelmi dalában a nyolczad kották helyett fatyútu kottákat énekelt stb. — de azok a táncztempóba vezetett 3/4-es ének-részek a karnagy bínei. Emberei nyelv nem pergeti le azokat a nyolczadokat a vezetéshez mért gyorsaságban s láb alá való keringők lesznek azokból mind, a mit a valczerek megszokott ütemében (3/4-es tempóban) irt meg Offenbach, mester. Ha a libáról megemlékezünk, mondjuk el azt is, hogy némely részek jól voltak begyakorolva. Így a legelső kardal, színezve s praecissitással énekeltetett s e nyitányt szépen játszta a zenekar, már a mennyiben élvezhető így szervezett orchester; melyben szűken beállított vonónégyest réz és fatyúk egész ármádjára tesz hallatnának. Elitűk meg még Iványi Marit, kit a karból szűkségből léptettek elé magán énekesnőnek, s ki tisztességesen megállta a helyét. Alsó hangjai erősek s a felsők bántó élességgel jó iskolázás fogja köztülni, Szegletesen mozog s modorosan jár, gestikulál, de idővel szorgalommal használható tag lehet. Róla, a kezdőről szólunk külön csupán; a többiek, már ismert tehetségek arányában töltötték be a magok helyét. A kiállítás ügyes. Az új jelmezek mutatások és csinosak s az utolsó nagy defilíring élénk és hatásos. Az operett, daczára tartalmatlanságának, meg fog élni színpadunkon, — mert operett. A színház tegnap is megtelt; nemcsak a földszint s a karzat, de a középpályok is, s valószínűleg még sokszor meg fog telni Offenbach ez operettje előadására.

— **A kolozsvári iparos egylet** tegnap igen érdekes gyűlést tartott. Az egylet helyisége zsúfoltság megtelt a megjelentekkel, s a helybenli iparkamara elnöke az ipartörvény revisiója tárgyában az ipartűz minisztérium által feltett kérdőpontokat adván fel véleményezés végett, élénk és tanulságos vita fejlődött ki, melyben számos gyakorlati iparos, a kamara elnöke és titkára, az „Ellenzék” és a „Kelet” szerkesztője vetek részt. A gyűlés a kényszeriparrá-utatók és az iparosok qualificatioja mellett nyilatkozott s mivel csak a kérdések felett a vita 6 óráig fél tízig buzódott, a többi pontok tárgyalása szerdára halasztott.

— **A főposta igazgatóság**hoz tisztelettel intézett interpelláció. Tekintve azt, hogy Budapestről Kolozsvárig 9 óra alatt ér el a gyorsvonat; tekintve, hogy ugy is mostanában rémséges mennyiségben terem a vasúti halacset, mikor is vagy a hideg, vagy a meleg miatt, vagy a hó vagy a sár okán, most vonatsiklás, majd a sineken fekvő ökrök miatt — a mik ugyan mind a magosságbeli és a vonatvezető dolgai — egy-két órával elkésve érkezik meg Kolozsvárra; tekintve, hogy a mikor egy megérkezik is csupán azon leveleket és lapokat hozza el, melyeket a délelőtti folyamában és délután 4 óráig tesznek fel Budapestben, holott a gyorsvonat este fél 10 órakor indul felénk; tekintve, hogy a 4 óra után feladott leveleket nem másnap, hanem harmadik napra kapjuk ki a kolozsvári postáról; tekintve az ebből származó szeretlen kárt és hátramaradást, mely úgy a hírlapírókat, de legkisebb kereskedőinket illeti; s tekintve végül, hogy egy egész határ levelet tudunk mi is mutatni, melyet (mert 4—5 óra között tettek fel a budapesti főpostán) daczára, hogy azon felirat, mintha „zárás után érkezett volna” nincs rajta — csak harmadnap kaptunk kézhez: — azon kérdést vagyunk bátrak intézni a főposta igazgatósághoz, volt-e tudomása e túrbetetlen, annyi zavart és hátramaradást okozó körülményről s hajlandó volna-e az állapoton ugy segíteni, hogy mindaz a mi estig feladatit a budapesti főpostán, még az nap után indítassék Kolozsvárra felé a gyorsvonattal? — Melyre való hajlandóságot a kereskedelem s a magán értesítések késedelmeskedéséből származó sok kár elhárítása végett, melegen óhajtanók, ajánlván általában, e közérdekben történt felszólalásunkat a főposta igazgatóság szíves figyelmébe.

— **Nyilvános köszönet.** Az „Eötvös-alap” kolozsvári gyűjtő bizottsága által f. hó 2-án, br. Eötvös József halálának tizedik évfordulóján rendezett ünnepély a fentnevezett alap javára 134 frt 18 krt jövedelmezett. Az ünnepély erkölcsi és anyagi sikerét — a t. közönség nagybecsű támogatása mellett — a szíves közreműködőknek köszönhetjük, névszerint: Hegedűs István, dr. Ferenczi Zoltán, Boér Gergely és Stüger Béla uraknak, az állami tanítóné és Stüger-képeid dalkör t. tagjainak, Fangh Antonia és Fröhlich Riza tanítónő-képeid III. éves növendékeinek. Köszönettel kell felemlíteniük

továbbá, hogy Binder Laura, Salamon Klára, Schwarzel Adél és Vadas Zsuzsanna kisasszonyok szívesek voltak az ünnepély alkalmával a pénztárnoki teendőket elvégezni. Végül köszönettel említiük fel, hogy t. Orbán József ur a városi redoute nagy termét, és t. Korik Béla ur az ünnepélyen használt zongorát, a jótékonykezeli iránti tekintetből, díjtalanul engedték át. Fogadják mindnyájan köszönetünk őszinte kifejezését. Az „Eötvös-alap” kolozsvári gyűjtő bizottsága nevében Kolozsvárt, 1881. febr. 8-án. Szász Domokos, elnök. Rieger Imre, jegyző.

— **A kolozsvári Mária-Valéria árvaház választmányától** kiküldött bizottság által, 1881. febr. 1-én rendezett társas táncszertű alkalmból adakoztak, pénzben: Nérey Ödöné 50 k. Wolfraimné 40 kr. Décszi 10 k. Szégythy Mózesné 1 f. Varkoly Istvánné 1 f. Nagy Sándor 40 k. Bányai György 1 Hancz Samuné 1 f. Özv. Bácr-Jánosné 30 k. Jelen Józsefné 1 f. Vincze Istvánné 2 f. egy valaki 20 kr. én is 10 k. Szántár Ferencz 50 k. Foltin Jánosné 10 k. Sipos József 60 k. Bidaji János 1 f. Nagy Sándor 80 k. Orioldné 1 f. Kerekcsné 1 f. Csiky Mihályné 1 f. Szász Károlyné 30 kr. valaki 20 k. Marschal-kó Mihályné 1 f. Adáminé 40 k. Roth Jánosné 60 k. összesen 39 frt. Sigmund Dezsőné és Grois Gusztávné ivén. Vizi Endréné 1 f. Winkler Ferenczné 1 f. Gazdagfalussyé 1 f. ifj. Grois Gusztávné 2 összesen 5 f. Biasi Domokosné ivén. Biasini Domokosné 6 f. Dr. Bakonyi Józsefné 1 f. Fekete Sámuelné 1 frt. Stadler Károlyné 1 f. Biasini Sándorné 1 f. összesen 10 frt. Szabó Károlyné és Homán Ottóné ivén. Szabó Károlyné 5 f. Csipkés Albertné 1 f. Petráni Jánosné 1 f. Láposi Mártonné 1 f. Özv. Vertán Istvánné 1 f. Vikol Lajos 2 f. Krauszyné 1 f. Böhmé 1 f. Dr. Bertha Jánosné 2 f. Névtelen 40 kr. Ossikovsky Józsefné 2 f. összesen 18 frt 40 k. Gróf Bethlen Istvánné és Haller Rezsőné ivén. Nagy Béláné 2 frt. Özv. Papp Kristófné 1 f. Homán Ottóné 3 f. Gamaulné 2 f. Konrád Gyuláné 1 f. 5 kr. Fáyvári 1 f. Szűz Gyézáné 1 f. Cseryánszky Lajosné 1 f. Poith Károly 1 f. gr. Bethlen Istvánné 5 f. Haller Rezsőné 1 f. Özv. 2 f. 5 k. Zeyk Dánielné és Vörös Sándorné ivén. Jónás Sándorné 1 f. Felméri Lajosné 1 f. Brassai 1 f. Kőszegváryné 1 f. Plács Károlyné 1 f. Pap Liszlóné 1 f. Molnai Sándor 1 f. Dr. Gállyné 1 f. Br. Kemény Györgyné 2 f. Br. Kemény Endréné 2 f. Kelemen Lajosné 1 f. Tamásy Péterné 2 f. Kirmayer Károly 3 f. Vétis Lajosné 2 f. Bónis Istvánné 1 f. Entz Gézáné 1 f. Harkné 50 k. Krausz Róza 50 k. Maizner Józsefné 1 f. B. B. A. 1 f. Br. Huszár Károly 5 f. Fikler Elek 4 f. Heinrich Ernőné 1 f. Zeyk Dánielné 2 f. összesen 41 frt. Hancz Györgyné és Czink Jánosné ivén. Kovács Anna 30 k. Szabó Istvánné 30 k. Beczkay Artúrné 1 f. Majer 40 k. Beddi Istvánné 40 k. Dr. Török Istvánné 1 f. Hancz Györgyné 1 f. összesen 4 frt 50 k. Bán Istvánné és ivén. Perl Józsefné 3 f. Bán Istvánné 2 Özvey Gyergyi Ferenczné 1 f. Özv. Fehér Mártonné 1 f. Kovács Antalné 2 Benezédi Gergelyné 2 f. Mikó Imréné 1 f. Özv. Dobai Lászlóné 2 f. Reinboldné 1 Tompa Jánosné 1 f. Vikol Kálmánné 2 f. Trandafir Miklósné 2 f. összesen 20 frt. (Harmadik közlemény.)

Hazai hírek

— **A Széchenyi lakomát** a nemz. Casino tegnapelőtt tartotta meg. Százharmincz tagból álló fényes társaság gyűlt össze. Az elnöki székét Jókai foglalta el, ki az időn a nagy beszéd tartására kérést fel. Jobbján Tisza Kálmán, balján Andrássy Gyula gr. állt. Ott volt Majláth országbíró s a miniszterek közül Szapári és Oreczy. Jókai Széchenyi nagy reformatori működéséről, mely hatásáról szolt s az ország haladásáról, mely minden nyomon Széchenyi kezdeményezésére vall. Beszédét így végző: Még egy egész évtized van hátra az ezredéből, a mióta nemzetünk a földet bonának nevezi. Mivel újjak meg az eziedév beteltét? Azzal, hogy hódítsuk meg Magyarországot még egyszer, foglaljuk el a szellem, az ipar, a munka, a civilizáció fegyverével! Ez a hódítás Ti rátok vár! A jövő milleniumot Ti kezditek meg. Széchenyi szelleme vezessen Benneteket s Általatok mi magyar hazánkat diadalról-diadalra, hogy a kezdő milleniumból átkiallhatassatok az elmulóba a büszke jelszót „Magyarország, a melyről Széchenyi azt mondta, hogy „lesz” az a Magyarország „megvan!” A „legnagyobb magyar” emlékére üritette pohár után Károlyi István gr. a „legelső magyar” fiáért és annak aráját Rudolf trónörökösért és Stefaniáért emelt poharat, kik ma örömei büszkeségei a felsőges királyi párnak, s jóvendőre támaszai, gondnokai lesznek a hazának és a magyar nemzet ügyének. — Ezután általános és nagy figyelem között gróf Andrássy Gyula köszöntötte fel a lelépett igazgató gróf Szapári Antalt s szónoklatában hangsúlyozta a Nemzeti Kaszinó alapítójának azon üdvös szándékát, melylyel az osztályoknak egymás iránt való előítéletét és idegenkedését akarta a Kaszinó megalapítása által lektideni, mi neki, mint azt a következők meg is mutatja fényesen sikerült. Utána Károlyi Pista gr. köszöntö fel, megválasztását s végül Dezsőffy éltette a díszszonokot Jókait kivel „bár nincs egy véleményen de egy perczig sem késik iránta a tisztelet adóját leróni.”

— **A Kisfaludy-társaság** bankettje.) A társaság gyűlése után melyet tegnapi számunkban közöltünk délután 3 órakor, a tagok legnagyobb része társasbédre gyűltekezett az Európa szálló egyik termében. A társzalnál, az adhoc társzalnoki méltósággal felruházott Ágai Adolf rendezése mellett, Greguss Ágost, Szé-

chen Antal gróf. Gyulai Pál, Hunfalvy Pál és Szász Károly foglaltak helyet, míg a társaság többi tagjai a párluzamosan felállított másik két asztalhoz ültek. Az étkezés folyamán csakbamar megeredt a felköszöntők sora. Az első Greguss Ágost mondotta a királyné, utána Zichy Antal a királyné és Rudolf trónörökösre emelte poharát, Széchenyi Antal gróf. felköszöntője a Kisfaludy-Társaságnak szoltott. Szász Károly a Petöfi-Társaság jelen volt tagjaira mondott toasztot, azután meg tréfásan Ágait köszöntötte fel. Szoltott még Ágai, humoros modorában Szász Károlyért írtívén poharát. A társaság délután öt óráig mulatott együtt.

— **Tóth Kálmánról** néhány lap azt írta, hogy számos, eddig még nem jelent dolgozata maradt, köztük két vigjáték s egy népszim-mű töredéke, melyek kiegészítésre vártak. — Mint a „Függetlenség” biztos értesülés szerint írhatja, — a közlés minden szava tévedés. Tóth Kálmán után nem maradt hátra egyetlen egy kiadhatlan sor sem; ő soha sem dolgozott az asztalfők számára. Összes költői hagyatéka az a nyolcz soros kis vers — hatyuda — volt, melyet a Fővárosi Lapok közölt. Utolsó prózai munkája, a „Hogyan törölték el a hírlap-bélyegét” czimú humoreszket a Függetlenség első mutatószámára közölte.

— **Marosvásárhelyi** a koresolya egy-let febr. 6-ikán „koresolya versenye”, egy megelőző napon az esti koresolya ünnepélyen szépen sikerült. A hölgyek díját, mely egy özlött pénztárczából állott: Hegedűs Anna kisasszony nyerte el. Az urak díját, egy özlött serleget: Bérés Sémuel ur. A leánygyermek díját: Csergedy Anna k. a. A fingermekék díját: Borsos Sándor. Az idő mindkét ünnepélynek nagyon kedvezett s mindkettőn nagyszámu közönség jelent meg. Sztupa Andor színtársulata a farsang végéig márczius 1-ig marad M. Vászárhelyt s innen Nagyszebenben megy.

— **Sorsolással** egybekötött zártkörű tánczvigalmat rendez, f. hó 26-án a magyar orsz. segélyző nő egylet csáki gorbói fiok egy-lete. A rendezőség: következőkből áll. Válya Ferenczné, elnök. Ábrahám Miklósné, Fekete Dánielné, Pataki Dánielné, Rátz Antalné, özv. Tüzes Karácsonné, Harmath Terka, bizottsági tagok. Kovács Gerő jegyző. Belépti díj: szemé-lyenként 1 frt, családjegy 2 frt. — Felül-főt-sok köszönettel fogadtunk s hírlapilag nyug-táztatnak. Kezdeté este 8 órakor.

— **Első magyar** országos védegyelet cím alatt alakult tegnap délután a „Tigris” szállóban egy önségyleget kereskedők, iparosok és műiparosok részére. Mintán 100 tag beiratko-zott, a megalakulás lehetővé vált. Ajánlatra Mo-csary Géza orsz. képviselő választatván, a köz-gyűlés vezetőjévé, ő hosszabb beszédben esetel-te az egylet kisérté tagkörtől céljait, melyek a következőkben foglalhatók össze: védoni a ta-gok összes életérdekeit, nevezetesen: árúknak, gyármányaiknak kellendőségét elősegíteni, vé-delmezni a külföldi verseny ellen, az egyleti alaplól kölcsönöket nyújtani, a tagok leányait kiházásitál díjjal ellátni (?) s megadni a tagok-nak mindazt, a mit a betegsegélyző és temetke-zési egyletek nyújtanak. Mindenesetre a legka-lidosabb vállalatnak látszik, mely akkorra célt markol, mekkorának kivételhez nem egy tár-sulat való. Hazai ipar védelme és betegsegély-ző, temetkező egylet . . . az árúk kellendő-ségének elősegítése és leánykiházásitál egy ki-esít sok egy kalap alatt.

— **Gazdag koldus.** Hevesre — mint a „Függe” nek írják — néhány napja egy csavar-gó-forma ember érkezett, szállást kért ettől is, attól is, de felzúllott ábrázatában lerongyolott ruhájában oly kevés bizalomgerjesztő volt, hogy a bebocsátást mindenki megtagadta. Így hát a városba egy zugában buzta meg magát, a hol a kéregetőknek éjjeli szállást szoktak adni. Éjjel rosszul lett, s reggelre meghalt. E bizony szomorú dolog, mert nincs más mód, mint a ha-lottat a község költségén eltemetni. Hogy a hó-napos piszkot egy kissé lemoshassák, a szedett-vedett rongyokat lehúzták a holttestemről, s a piszkos ingben, egy darab rongyba bektőzve találták — egy csomó bankót, melynek az ösz-szege többre rug 100 frtnál. A koldusnak, a ki-létét se sikerült kitudni, most már az örökösét keresik.

— **Leányrablás.** Az Alföld egy leány-rablást ír le, melyet Csicszerben követtek el. Az eset következő: Gavri Marjucza, Gavri Nyika szabadhelyi lakos leánya ugyanis vőlegénye Gyúrki Petru és még három szabadhe’yi leány kíséretében folyó hó 1-én Aradra jöttek meny-asszonyi kelleket bevásárolni. Midőn estefelé hazatérőben voltak, a Csicsér község közvetlen közelében levő régi Maros mederből hét szabad-helyi suhanec rohanat elő, megtámadták az egyet-len férfit által kísért négy leányt és azok sirá-sának és jajveszékésének daczára, mialatt a vő-legény és a három leány menekült, a meny-aszonyt elrabolták. A hazamenekült vőlegény el-beszézésére az elrabolt leány apja az összes ro-konságot összeszedte s két kocsin leánya kere-sésére indult, de azt mindekkor fel nem talál-ván, jelentést tett a szolgabírósnágnál a tettesek ellen, kik közül a vőlegény Szávi József és Koralosán Juont ismerte fel. Minthogy a meny-asszony nál 40 forint értékű menyasszonyi kellő-

ken kívül 20 forint és 7 tallér készpénz is volt, valószínű, hogy a rablókat nemcsak Marjucza szépsége, hanem a nála sejtett pénz is vezette a rablótott végrehajtásában.

— **Apró hazai hírek.** Hamiseztüst forintosok vannak forgalomban — mint a „P. H.” írja — Nyitra megye több élénk pont-ján. — Hármassikret szült Aradon egy szegény asszony; kottót közülök halva. Az asz-szony jól érzi magát. — Nyitrában egy ápoló a torkán akadt gomboc következtében agyszélhűdésben meghalt. — Öt krajezáros pert tárgyaltak a napokban az alpesti járás-bírósnágnál; a legérdekesebb az, hogy az alperes — miután elvesztette ügyét — felebezett. — Szegeden állandó színházat fognak létesíteni. — A lánchid-on január hóban 668,600 sze-mély és 59,920 kocsi kelt át. Az összes bevétel 30,371 frt 28 kr. volt.

Vegyes hírek.

— **Carlyle** a híres angol történetíró tegnapelőtt meghalt. Carlyle 1795. december 4-én született Dumfrieshire-ban, Skótzországban. A theológiát végezte az edinburghi egyetemen, de közben a mennyiségtannal is foglalkozott, hogy később e tárgynak a físhírei collegiumon taná-ra legyen. E közben jelent meg több essajje több folyóiratban, így az „Edimburg Review”. ban; továbbá Goethe „Wilhelm Meister”-ének angol fordítása és egy csomó német költő és ró ismertetése. 1830-ban Londonba költözött, és itt kezdődött nagyobb tevékenysége. A fran-czia forradalomról irt nagybecsű mlve erre a korszakra esik. E híres mű magyarra is le van fordítva. Egy másuttan jelentek meg azután na-gyobb művei. Így a „Chartismus”-ról irt mun-kája, továbbá Essaysei, 5 kötetben John Sterling életrajza, „Cromwel Oliver” két kötetben, ösz-sze-gyűjtött levelei és beszédei, Legjelesebb újabb mlve II. Frigyes története, mely művéhez hogy tanulmányokat tegyen, 1852-ben Berlinben tar-tózkodott jó ideig. Carlyle évek óta chelsea bir-tokán London mellett lakott. 1865-ben a camb-ridgei egyetem rectora lett, mint Gladstone utó-da. A német-francia háboru idejében Németor-szágnak fogta pártját, 1875-ben ilte még 80 ik születésnapját, mely alkalommal számtalan ová-tióban részesült. Legújabbban megjelentek tőle: „The early kings of Norway”. „An essay on the portraits of John Knox”. Végül napjít viz-szavonulmányában tölté és csak egyes, kiválóbb kérdéseknél emelte fel szavát, többnyire conser-vativ szellemben.

— **Czimbalom** Angliában. A Lipcsében megjelenő „Harmonie” czimú zene-folyóirat leg-utóbbi száma írja, hogy Curt Schults -hírnemes londoni művész és neje ez idő szerint az angol nagyobb városokban valóságos diadalokat arat a magyar hangszergyárpár termékeit képező pedal czimbalmokon és Arion-féle citerákon. Mult hó 23-án Curt Schults és neje Torquayban, 27-én Bathban, 31-én Tathban, 31-é Tautonban játszottak s mindenütt nagy batást idéztek elő az addig ott teljesen ismeretlen czimbalom-játékkal.

— **Szeszélyes tolvaj.** Stockley kisasz szony brightoni hálozobájába egy éjjel egy tolvaj tört be s a kisasszony felébredvén, közte és a tolvaj közt következő szeszélyes társalgás fejlődött: Mit akar ön itt? kérdé miss Stockley. — Legyen csendesen miss, — válaszol a tolvaj. — Hogy legyen csendesen, ha ön bezsze-beli pénztárczámát? — Ne gondoljon vele. Hol van az órája? — Oh, ne vigye el azt, az csak genfi óra, nem ér többet öt fontnál, ön nem lesz oly aljas, hogy azt is elviszi. — Majd el küldöm önnek a zálogjegyet. — De az mégis szégyenletes dolog hogy ön egy nő há-lőzobájába jön. — Ön maga lehet bizonyá-gom, hogy nem személyeért, hanem pénzéért és órájáért jöttem s ki fog engem menteni. — Ez-zel a tolvaj távozott. Más napon miss Stockley a rablást fel jelentette a redőrségnek és egy kárpitos tanonez, ki azelőtt pár héttel az ablak függönyeket illesztette fel, elfogott, mert miss Stockley benne a tolvajra ismert. A kárpitos azonban azt állította, hogy miss Stockley kö-lönléle munkáért adossa lévő, magához hivatta őt s adóssága fejében néhány sillinget és óráját adta oda. Légtűlönösebb ezen esetnél az, hogy az esküdtészek több hitelt adott a kárpitosnak és őt a lopás vádja alól felmentette, az adván okul, hogy miss Stockley az állítólagos tolvaj távozta után oly jól aludt, mintha mi sem történt volna.

KÖZGAZDASÁG.

Erdélyi piaci árak.

Deés, feb. 1. Egy hectoliter tisztabúza 1120, elegybúza 760, rozs —, árpa —, zab 340, törbúza 540, 100 kiló széna 420, szalma 220, 1 köbméter tűzifa 400, 1 kiló mar-hús 22.

M. Vászárhely, feb. 3. Egy métermázsza tisztabúza 1000, elegybúza 850, rozs 880, árpa 650, zab 250, törbúza 470, 100 kiló széna 300, szalma 100, 1 köbméter tűzifa 450, 1 kiló marhahús 40.

K. Fehérvár, feb. 5. Egy métermázsza tisz-tabúza 1170, elegybúza 1950, rozs 810, árpa

—, zab 720, törbúza 420, 100 kiló széna 260, szalma 150, 1 köbméter tűzifa 420, 1 kiló mar-hahús 46.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet	104. szám.
Kolozsvárt, szordán 1881. február 9.	
CSAPODÁR.	
Vigjáték 3 felv. Irta: Sardou Viktor.	
SZEMÉLYEK:	
Champignac — — — Szombathelyi.	
Constance — — — Gläzer Hermin.	
Camilla — — — Szacsvainé.	
Riverol — — — Mátrai.	
Fridolin — — — Tolnay.	
Kezdeté este 7 órakor, vége 10-kor.	

Felolós szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSV KÁROLY.

NYILTTER. *)

Amerikai fogorvos és fogművész

Perl József

American Dentist Dr. of. Dental Surgery Amerikában kiképzett plombeur.

Jövő február közepén Beszterczéro indul.

Kolozsvárt rendel: főtér 26. sz. a. d. e. 9—12 ig, d. n. 2—5 ig.

Saját készítményűt elismert kltűnő **Szájvíze és Fogpora** kapható: Kolozsvárt dr. Hintz Gy. gyógyszerárában, Csapó Sándor, Dietrich S. és Gergely Ferencz urak-nál. M. Vászárhelyt Hutflesz Károly urnál. Gy. Fejérvárvárt Csiki Károly urnál. — Ára: 1 üveg Szájviznek 1 frt. 1 doboz fog-pornak 60 kr.

Orvosi levelek.

II. Altostiszorulások. A szoru-lás, mely abban áll, miszerént használhatatlan anyagok, melyeket a szerveknek elválasztani kell, azokban visszatartatnak, minek oka főké-pben abban rejlik, miszerint az altesti szervek, u. m. a belek körmozgásai lassitva és a kör-körös izmok feszereje gyengébben történék, mint az szűkséges lenne, miként összehuzó-dások által az ürülést előidéznek.

Ha tehát a megemésztendő eledetek igen soká a belekben tartatnak vissza, gázok (puf-fadás) fejlődnek ki egy kellemetlen nyomási érzéssel, a feszülés érzése szerfeletti batást gya-korol különösen kövér egyéneknél (terhesek és betegágyasoknál.) Az ember fejfájásról, mellfáj-dalomról, a derék és altesti, ugyszintén a be-lek és gyomor fájdalmairól panaszol, szédülés, vértörölési, aranyér, hysteria, bús komorság, a tagok bágyadsága, étvágytalanság állanak elő, és mindezek mint önálló fájdalmai (únak elő, holott azok csak mint másodlagos bajok a du-gulás által idéztetnek elő. A legjobb bizonyíték erre nézve ez, miszerint alig mllek el a dugu-lás, már is ezen fájdalom azonnal megszűn-nék. Sokaknál kezdetben csak időnként és futó-lag fellépő szűkszorulásnál igen erősen ható sz-reknek alkalmazása által, melyek az altesti szer-vekre csak károsan és gyengítőleg hatnak, ál-landó fájdalom keletkezik, szükséges ugyan naponta folytonosan oly szerek alkalmazása, melyeknek erős és drasztikus hatások van, hogy az ürülést előidézék. Mindazon által, habár ke-vesen is, de tudják, hogy szervezetőknek, de különösen altestőknek mily kárt okoznak ezen szerek túlzott használata által, holott némely bántalmak a szerek helyes alkalmazása és győgy-erejű hatása mellett teljesen elodáztattak.

Hogy tehát ilyenmí betegedések eredmén-nyel gyorsan eltávolíttassanak, és a belek mű-ködését emeltessenek és erősíttessenek, csak is oly szerek vétessenek igénybe, melyek a belek nyákhiáira gyengén izgatólag hatnak, és sze-líd ható hatásuknál fogva ürülést idézessenek elő. Természetes dolog azonban, hogy kevés ily szer létezik, melyek ezen előnyökkel bírnak és a melyek alkalmazása által gyógyulás követke-zik be.

Mi azonban az újabb időben Brandt Rich. gyógyszerész által Schaaflausenben előállított schweitzit labdacsokat minden ily hasonló bántalmakban szenvedőknek, mint legezelszerűbb és ártalmatlan, szeliden működő gyógyszert, melyet mindenki, mint háziszert könnyen megszerezhet a legjobbban ajánlhatjuk.

Ezen gyógyszer nálunk is nagy kellendő-ségnek örvend és eladásával Székly Miklós gyógy-szerész ur Kolozsvárt, bizatott meg. Brandt Richard schweitzit labdacsaí valódi minőségben csak is bádógszelencében 50 labdacsoat tartal-mazva 70 krért, vagy 15 labdacsoat tartalmazva 25 krért, Osztrák-Magyarország minden jónévti gyógytárában kapható; azonban arra ügyelni kell, hogy minden doboz vörös czimszalaggal a Schweitzit keresztt és Brandt gyógyszerész saját aláírásával ellátva legyen.

*) E rovat alatt megjelenő cikkekért semmi fele-lősséget sem vállal. Szerk.

Nyomtatott a „KELLET” nyomdájában Kolozsváron!